

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 10281/03

כבוד הנשיא (בדימ') א' ברק כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין כבוד השופטת ע' ארבל	בפני :
אריה (אריק) קורן	המערער :
נ ג ד	
עמינדב (עמי) ארגוב	המשיב :
ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 7.10.03 בת"א 1079/99 שניתן על ידי כבוד השופטת ב' בר-זיו	
ג' באדר תשס"ה (14.3.05)	תאריך הישיבה :
עו"ד משה קשת, עו"ד אתי רוט לוי	בשם המערער :
עו"ד טלי בן-סימון	בשם המשיב :

חקיקה שאוזכרה :

[חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 : סע' 14, פרק ג'](#)

[חוק העונשין, תשל"ז-1977 : סע' 414](#)

[חוק-יסוד : כבוד האדם וחירותו](#)

ספרות :

[א' שנהר, דיני לשון הרע \(תשנ"ז\)](#)

כתבי עת:

[ז' סגל, "הזכות לפרטיות למול הזכות", עיוני משפט, כרך ט \(תשמ"ג-תשמ"ד\) 175](#)

[אהרן ברק, "כבוד האדם", המשפט, כרך ז \(תשס"ב\) 517](#)

מיני-רציו:

* נזיקין – עוולות – לשון הרע

* משפט חוקתי – זכויות הפרט – חופש הביטוי

* משפט חוקתי – זכויות הפרט – הזכות לשם טוב

בית-המשפט המחוזי דחה תביעה שהגיש המערער (איש ציבור) נגד המשיב לפיצויים בגין לשון הרע. משסבר שהמשיב הוכיח שהפרסומים היו אמת וכי היה בהם עניין לציבור קבע שעומדת למשיב ההגנה הקבועה בסעיף 14 [לחוק איסור לשון הרע](#), תשכ"ה-1965 (להלן: החוק) -הגנת אמת הפרסום. על כך ערעור זה.

בית-המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים דחה את הערעור מן הטעמים הבאים:

ראשית, אין מקום בענייננו, לחרוג מן הכלל ולהתערב בתשתית העובדתית כפי שנקבעה בבימ"ש קמא. שנית, אף לגופו של עניין דין הערעור להדחות.

להוכחת הגנת אמת הפרסום נדרשים שני יסודות מצטברים: אמיתות תוכן הפרסום (אובייקטיבית) וקיומו של עניין ציבורי בפרסום. יסודות אלו יוצרים ביניהם תמהיל שמבקש לאזן בין חופש הביטוי לזכות לשם טוב. מניעיו של המפרסם, מטרותיו ואף תום ליבו אין להם נגיעה ממשית לשאלה האם קמה למפרסם הגנת האמת בפרסום; אין נדרשת זהות מוחלטת בין תוכן הפרסום לבין מצב הדברים העובדתי וכי די בהתאמה ביניהם באופן שמשמעותם הכללית של הדברים, כפי שהיה מאזין סביר או קורא סביר מפרשם, תתאם את תוכן הפרסום. אולם, האמת לבדה לא די בה כדי להצדיק הפגיעה בשם הטוב וזו תזכה להגנה רק אם תצמח לציבור תועלת ממנה. היינו, תתרום ליכולתו של הציבור לגבש דעתו בעניינים ציבוריים או להביא לשיפור באורחות חייו; בפסיקה ניכרת נטייה ליתן עדיפות לחופש הביטוי על פני ההגנה על שם הטוב של אישי ציבור, באופן שבבירור תביעות לשון הרע של אישי ציבור ינתן לחופש הביטוי משקל מוגבר במסגרת השיקולים שיש להביא בחשבון בפרשנות ההגנות שב[חוק איסור לשון הרע](#). אמנם לא כל פרסום הנוגע לדמות ציבורית הוא כזה שיש בו עניין ציבורי, אך מקום שהפרסום עניינו פעילותה הציבורית של אותה דמות, הכף תיטה על פי רוב להכריח בעניין הציבורי שבפרסום.

על המבקש ליהנות מתחולת ההגנה "להביא כמות הוכחה, שמידתה תעמוד ביחס מתאים לרצינות תוכן הדיבה". ככל שהאשמה שיוחסה לאדם בפרסום חמורה וכבדה היא, כן תידרשנה ראיות כבדות משקל, "איכותיות" יותר, על מנת לעמוד בנטל ההוכחה של מאזן ההסתברויות. (אף אם מיוחסת התנהגות המהווה עבירה פלילית).

במקרה דנן, אי-ההתאמה בין הפרוטוקולים לבין תוכנם של הדיונים אליהם התייחסו פרוטוקולים אלה הוכחה בראיות ובעדים. עיון באמירות שנשמעו מפיו של המשיב ואשר מהוות הבסיס העיקרי לכתב התביעה שהוגש על ידי המערער מגלה כי על אף שהמשיב השתמש במונח "זיוף" לתיאור מעשיו של המערער, הרי שבכל מקרה ומקרה הוא לא טען לביצוע עבירות פליליות על ידי המערער אלא לפעולה בלתי תקינה שלו כעובד ציבור ולהיותו בעל מידות שאינן הולמות איש ציבור. סביר כי למאזין או לצופה הסבירים שהיו נחשפים לדברי המשיב נהיר היה כי הטענות אודות יושרו האישי של המערער אינן בגדר עובדה אובייקטיבית אלא מדובר במשמעות הנגזרת מן העובדות, בדעתו של המשיב עליו בהתבסס על העובדות להן טען בהתייחס לפרוטוקולים ואשר נמצא כי הן עובדות אמת. לא נדרש אפוא כי המשיב יוכיח גם את אמיתות הכינויים בהם כינה את המערער. אין הוא נדרש להוכיח כי המערער אינו ישר ואינו אמין אלא מדובר בדעתו עליו בהתבסס על העובדות להן טען ואשר לגביהן נקבע כי הן נכונות. משכך, אין מקום להתערב בקביעת בית-המשפט קמא כי אמיתות הפרסום הוכחה. מאחר וגם קיים עניין ציבורי בפרסומם של חשדות או טענות - שנמצא כי יש להן בסיס - בדבר ליקויים באופן תפקודם של עובדי ציבור ובעלי תפקידים ברשות ציבורית או מקומית, וכאלה הן הטענות שהועלו נגד המערער הרי שעומדת למשיב הגנת האמת בפרסום.

פסק-דין

השופטת ע' ארבל:

1. ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת ב' בר-זיו) אשר דחה תביעה שהגיש המערער נגד המשיב לפיצויים בגין לשון הרע, לאחר שמצא כי המשיב הוכיח שעומדת לו ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: החוק).

הרקע וההליכים בבית המשפט המחוזי

2. המערער שימש כמנכ"ל החברה לטיפול והשבת מי ביוב באיזור נחל חדרה בע"מ (להלן: החברה) ובהמשך שימש גם כממלא מקום מנכ"ל עיריית חדרה. בתקופה זו כיהן המשיב כראש המועצה המקומית גבעת עדה וכחבר בדירקטוריון החברה.

כתב התביעה שהגיש המערער נגד המשיב עניינו בהתבטאויות שונות מפי המשיב בהתייחס למערער, שהתפרסמו בכלי התקשורת. הדברים פורטו בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומפאת חשיבותם להכרעה בערעור אביאם גם אני, כלשונם.

הפרסום הראשון נעשה בכתבה שפורסמה ביום 11.12.98 בשבועון "אמצע חדרה"

(ת/17) ובה צוטטו הדברים הבאים מפי המשיב:

"התכונה הבולטת אצל המנכ"ל (התובע - הערה שלי, ע.א.) היא חוסר יושר אישי וציבורי... אין זה משנה מה יחליטו חברי ההנהלה, הוא יעשה מה שהוא רוצה, והדבר מתבטא בהחלטות שההנהלה לא אישרה וכן בכתיבת פרוטוקולים. אם זיוף פרוטוקול אינו שחיתות ציבורית, אז אינני יודע שחיתות מהי.. אם שקר במצח נחושה לחברי ההנהלה אינו עבירה, אז אינני יודע עבירה מהי. אני מקבל הרבה פרוטוקולים מאגודים רבים, ומעולם לא נתקלתי בפרוטוקולים כל כך מעוותים עם החלטות שלא היו ולא נבראו... דבריו ומעשיו של קורן אינם בגדר עבירה פלילית, אך מבחינה מוסרית ונהולית זו שחיתות מוחלטת".

ביום 24.12.98, במהלכו של ראיון בטלוויזיה המקומית "בעדשה מקומית", אמר

המשיב את הדברים הבאים, בהתייחס למערער (ת/18):

"בתקופה שאני שימשתי כגזבר התאגיד נדמה לי כארבע או חמש שנים נתגלו הרבה דברים שהייתי מגדירם כחוסר יושר אישי או ציבורי. יש לי טענות קשות בנושא של זיוף פרוטוקולים, למשל של עבודה בעסקיו הפרטיים בזמן העבודה בתאגיד הביוב ושימוש ברכב התאגיד, טלפון או כל המשרדים בהחלט דברים שמבחינה ציבורית הם בהחלט לא במקום".

עוד אמר המשיב במסגרת ראיון זה, במענה לטענה כי דבריו נובעים מיריבות

אישית בינו לבין המערער:

"כן האמת היא ששמעתי את הטענה הזאת טענה כזו ודומות לה. אבל יש פה עובדות ומסמכים כל כך חמורים שאם הדברים לא היו נכונים אני מתאר לעצמי שכבר הייתי נתבע אבל העובדה שאף דבר מהדברים שאני העליתי עדיין לא קיבלתי עליו תשובה זאת ההוכחה לכך שהדברים נכונים".

בראיון נוסף שנערך עם המשיב ברשת המקומית "אמצע הדרך" (ת/21) ביום

29.7.99, לאחר שהמערער סיים את תפקידו כמנכ"ל החברה, התבטא המשיב:

"הבן אדם, בן אדם איננו ישר.. אני אומר את הדברים קשים, אמרתי את הדברים האלה שהבן אדם זייף פרוטוקולים והוא אמר שהוא יתבע אותי על הוצאת דיבה. כבר חודשים רבים אני עדיין ממתין לדבר הזה. אני הוכחתי בצורה ברורה ביותר שהבן אדם לא אמין ולא ישר ועל כן אני חושב שהוא לא ראוי להיות מנהל החברה הכלכלית של חדרה והוא צריך לעזוב את החיים הציבוריים אבל משום מה יש כאלה שתומכים בו..."

לא דיברתי על כישוריו של קורן אף מילה אחת ואינני יודע מה הם כישוריו ויכול להיות שהוא צודק בענין זה. אני מדבר רק על יושרו האישי והציבורי ועל כך יש לי חילוקי דעות. אני בטוח שאם היו מאשימים איש ציבור על לא עוול בכפו, הוא כמובן היה מחפש כל דרך להגיב והוא לא מוכן להגיב, מה הוא יכול להגיד שאני כתבתי שהוא זייף פרוטוקול ויגיד שזה לא נכון, יש לי הוכחות, אני אומר דברים מאד חמורים, אני איש ציבור ועלול להיתבע על הוצאת דיבה, למה הוא לא עושה זאת... אני ממתין, בן אדם שאיים עלי בכל אמצעי התקשורת שיגיש נגדי תביעה על הוצאת דיבה ועדיין לא עשה זאת, זה אומר דרשני מעבר לכל משפטים כאלה ואחרים."

בכתבה שפורסמה ביום 27.9.99 במקומוץ "כאן נעים" (ת/22) צוטט המשיב

בכותרת כאומר:

"קורן אינו ראוי לתפקיד בשל יושרו המוטל בספק.... הוא זייפן".

בהמשך הכתבה צוין כי המשיב לא בחל "בשימושים לשוניים פוגעניים

ומעליבים". כן צוטט כאומר:

"הוא זייף פרוטוקולים של ישיבות ויש לי על מה להסתמך. שייתבע אותי. אני מחכה..."

בעקבות התבטאויות אלה הגיש המערער תביעה לפיצויים נגד המשיב בגין נזקים

שנגרמו לו, לטענתו, בעטיים של הפרסומים האמורים, שלדבריו מהווים לשון הרע נגדו.

עוד טען, כי אין אמת בדברים.

3. הדיון בבית המשפט המחוזי פוצל. בשלב הראשון נדרש בית המשפט להכרעה בשאלת האחריות בלבד. בית המשפט קבע, כי מהראיות שהובאו בפניו עולה בבירור כי אכן הדברים שיוחסו למשיב נאמרו על ידו וכי תוכנם עולה כדי לשון הרע, ועל כן טוב עשה המשיב שלא חזר על הטענה כאילו הדברים לא נאמרו מפיו ולא חלק על כך שהם מהווים לשון הרע. לפיכך התמקד פסק דינו של בית המשפט המחוזי בשאלה האם עומדת למשיב ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק.

טענתו העיקרית של המשיב נגד המערער, עניינה "זיוף פרוטוקולים" של ישיבות ההנהלה של החברה. לטענת המשיב, המערער נהג לכתוב בעצמו את פרוטוקולי הישיבות ולאחר מכן היה עורך אותם, מוסרם להדפסה וחותרם עליהם. במוקדו של הבירור העובדתי עמדה טענת המשיב כי מפרוטוקול הישיבה מיום 6.4.97, שנערך על ידי המערער, עולה כי הוחלט על החלפת רואה החשבון של החברה ברואה חשבון אחר, אף על פי שבפועל לא התקבלה בישיבה כל החלטה שכזו. כן הועלו טענות בדבר אי התאמה בין פרוטוקול הישיבה מיום 2.6.98 לבין מה שהוחלט בפועל בישיבה זו.

טענה נוספת שהעלה המשיב בפרסומים השונים הינה כי המערער עסק בעיסוקים אחרים בעת ששימש כמנכ"ל החברה, על אף שאסור היה לו בתפקידו זה לעסוק בעיסוקים אחרים, הגם שהותר לו להשקיע מכספו בפרויקטים כלכליים. נושא זה לא נידון ולא הוכרע בפסק הדין מפאת היעדר התייחסות אליו על ידי המערער בסיכומיו, אף על פי שנשמעו עדויות בעניין זה.

4. על בסיס הראיות שהובאו בפניו קבע בית המשפט המחוזי כי הוכח באופן חד-משמעי כי פרוטוקול ישיבת ההנהלה של החברה מיום 6.4.97 לא שיקף את שהוחלט בישיבה, מאחר שאין חולק שבישיבה זו לא הוחלט על החלפת רואה החשבון של החברה. כן נקבע, כי גם פרוטוקול הישיבה מיום 2.6.98 אינו משקף את שהוחלט וכי שניים מן העדים שהביא המערער על מנת להראות כי אכן סוכם על החלפת רואה החשבון של החברה "חטאו לאמת", לשון בית המשפט. זאת, בעוד התרשמותו של בית המשפט מהמשיב היתה כי המשיב ישר ואמין. בית המשפט קיבל את טענת המשיב כי אין צורך להוכיח כי מדובר ב"זיוף" כמובנו בהקשר הפלילי וקבע כי "קורא סביר היה מפרש אי התאמה בין מה שהוחלט בישיבה לבין מה שנרשם בפרוטוקול או רישום החלטה שלא

נתקבלה – כ'זיוף". לפיכך קבע בית המשפט כי המשיב הוכיח שהדברים שייחס למערער הם אמת. בנוסף נקבע, כי מאחר שהמערער נשא במהלך התקופה הרלוונטית בתפקידים ציבוריים, ואף היה מועמד אותה עת לתפקיד ציבורי נוסף, אין ספק כי היה עניין ציבורי בפרסום. לאור כל האמור נקבע, כי המשיב הוכיח שעומדת לו הגנת סעיף 14 לחוק ומשכך נדחתה התביעה.

הטענות בערעור

5. המערער סבור כי הפרסומים הפוגעים באו על רקע כעסו של המשיב עליו לאחר שהוא הורה על הגשת תביעות נגד המועצה המקומית גבעת עדה, בראשה עמד המשיב, בגין פיגור בפירעון חובותיה לחברה. לאלה הצטרפו אירועים אחרים הקשורים לפעילות החברה, אשר יצרו, לטענתו, יחסים עכורים בינו לבין המשיב.

המערער מעלה בכתב הערעור ובסיכומיו שורה ארוכה של טענות נגד ממצאים עובדתיים שקבע בית המשפט קמא. לטענתו, בית המשפט המחוזי התייחס בהכרעתו רק להתבטאויות בעניין זיוף הפרוטוקולים והעבודות הפרטיות ונמנע מלהתייחס לעניינים אחרים שעלו בפרסומים הפוגעניים. בנוסף התעלם מהחלטת דירקטוריון החברה שהוצגה, לפיה הותר לו להשקיע בפרויקטים כלכליים וממנה ניתן ללמוד כי אין ממש בטענה כי עסק בעבודות פרטיות.

אשר לרישומי הפרוטוקולים, המערער סבור, כי ההחלטה שנרשמה לכאורה בפרוטוקול אינה בעלת תוקף חוקי ומדובר לכל היותר ברישום רשלני שנועד לקדם את ענייני התאגיד. כן הוא מעלה טיעונים עובדתיים נוספים המכוונים להצביע על כך שלא ניתן להסיק מן הראיות שמדובר בזיוף פרוטוקול.

בהתייחס להגנת אמת הפרסום, המערער גורס כי המשיב לא הרים את הנטל להוכיח כי אמת דיבר, היות שלא הוכיח את אמיתות כל תוכן הפרסום, ובפרט את היותו של המערער מושחת, שקרן ובלתי אמין. לדבריו, שגה בית המשפט המחוזי בקבעו כי רף ההוכחה בו נדרש לעמוד במשפטי לשון הרע נתבע שייחס לתובע התנהגות פלילית, אינו עולה על רף ההוכחה המקובל בהליך האזרחי וכן טוען הוא כי הקביעה לפיה אדם סביר

היה מפרש אי התאמה בין ההחלטה בישיבה לבין הרישום בפרוטוקול כזיוף, בטעות יסודה, שכן להאשמות שכאלה מייחס האדם הסביר עבירה פלילית. בנוסף הוא סבור כי שגה בית המשפט המחוזי אם הניח שהצגתו כאדם לא ישר ולא אמין מהווה "פרט שאין בו פגיעה של ממש", כלשון סעיף 14 לחוק. לחלופין הוא טוען, גם אם הוכחה הגנת סעיף 14 לחוק, אין לאפשר למשיב ליהנות ממנה מאחר שמניעיו ומטרותיו יוצרים נגדו השתק. בהקשר זה טוען הוא כי בית המשפט לא נתן דעתו לכך שעדותו של המשיב הינה עדות כבושה שכל תכליתה לבוא חשבון עם המערער עת שזה האחרון היה מועמד לתפקיד מנכ"ל עיריית חדרה.

המערער מוסיף, כי היה על בית המשפט קמא ליתן משקל לכך שרק בסיכומיו חזר בו המשיב מן הטענה כי לא אמר את הדברים שיוחסו לו בפרסומים. לשיטתו, התכחשותו של המשיב לפרסומים מלמדת על חוסר תום ליבו בניהול הגנתו. הוא מדגיש את הפגיעה בשמו הטוב, כמי ששימש משך למעלה מ-20 שנים בתפקידים ציבוריים והחליט לפרוש מהשירות הציבורי עם מתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי.

6. המשיב טוען, כי הערעור כולו מופנה נגד קביעות עובדתיות של בית המשפט המחוזי, ואשר על כן יש לדחותו. לטענתו, בהליך בבית המשפט המחוזי הוכח דבר הזיוף וכן הוכח כי המערער אכן עוסק בעיסוקים פרטיים אחרים, תוך שהוא שב ופורש את הראיות שהובאו. המשיב אף סבור כי מעשיו של המערער נכנסים בגדר החלופות השונות להגדרת עבירת הזיוף [בסעיף 414 לחוק העונשין](#), התשל"ז-1977. בהתייחס לטענות המערער בדבר הפרסום הפוגע בעניין העבודות הפרטיות, טוען הוא, כי מאחר שעניין זה לא הועלה בכתב התביעה ואף לא בסיכומי המערער, אין הוא חלק מעילת התביעה. יחד עם זאת, גורס הוא, גם בעניין זה הוכח כי דבריו היו אמת.

המשיב מדגיש, כי נוכח תפקידו הציבורי של המערער, יש אינטרס ציבורי רב בפרסום הטענות נגדו. אשר לרף ההוכחה הנדרש מקום שבמסגרת הליכים אזרחיים מיוחס לאדם ביצוע עבירה פלילית, גורס הוא כי יש לבחון את הדברים בהקשרם ולא לנתחם במישור הפלילי. לדידו, טענותיו כלפי המערער הוכחו, בשים לב לכך שהוא עצמו טען שאין מדובר בעבירה פלילית אלא בשחיתות "מוסרית וניהולית", כהגדרתו. יתר על כן, הוא סבור שהממצאים שנקבעו לחובת המערער עומדים ברמת הראיות הנדרשת להוכחת

העבירה הפלילית. המשיב מוסיף, כי טענת המערער לפיה ההאשמות נגדו באו על רקע החלטות שקיבל בתפקידו כמנכ"ל החברה, אין בה ממש והיא מהווה הרחבת חזית אסורה שכן היא לא הועלתה לא בכתב התביעה ולא בסיכומי המערער בבית המשפט קמא.

7. המערער, במענה לטענות המשיב, עומד על טענותיו ומבקש כי תינתן הדעת לחוסר המידתיות הקיים, לטעמו, בין הממצאים העובדתיים שנקבעו לבין הפרסומים הפוגעניים; לכך שפסק הדין חסם למעשה את המשך דרכו בשירות הציבורי; ולכך שבית המשפט המחוזי הסתמך על עדים שהם בעלי עניין בחברה. המערער מטעים, כי חופש הביטוי מתייחס להבעת דעה ולא לייחוס תכונות אישיות לאדם ושב ומבקש כי נתערב במסקנות שהסיק בית המשפט קמא מן הממצאים העובדתיים, ובממצאים עובדתיים שלטעמו נפלה טעות ניכרת בקביעתם.

דיון והכרעה

התערבות בממצאי הערכאה הדיונית

8. עיון בטענות המערער מעלה כאמור כי מבקש הוא שנתערב לא רק במסקנות שהסיק בית המשפט המחוזי, אלא גם בתשתית העובדות שנקבעה על ידו. לא מצאתי כי יש מקום לקבל את טענותיו של המערער כנגד ממצאי העובדה והמהימנות שקבע בית המשפט המחוזי. אינספור פעמים חזר בית משפט זה ושנה כי ככלל, לא תתערב ערכאת הערעור בקביעות עובדתיות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית, למעט במקרים חריגים בהם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות התערבות בקביעות אלה, או כאשר המסכת העובדתית שקבעה הערכאה הדיונית אינה מתקבלת על הדעת (ע"א 583/93 מדינת ישראל נ' טחנת קמח שלום בע"מ, פ"ד נ(4) 536, 545 (1997); ע"א 144/86 קופלמן נ' קופלמן, פ"ד מא(1) 356, 363 - 364 (1987); ע"א 3601/96 בראשי נ' עזבון המנוח זלמן בראשי, פ"ד נב(2) 582, 594 (1998)). ביתר שאת נכונים הדברים מקום שבית המשפט ביסס הכרעתו על ההתרשמות ממהימנות העדים שבפניו (ע"א 6094/03 זאב שמעון בע"מ נ' בוקריץ, תק-על 2005(1) 3559). ביסודה של גישה זו ההנחה והאמונה כי הערכאה הדיונית נהנית מהיתרון שבהתרשמות ישירה ובלתי אמצעית מן העדים המעידים בפניה ועל כן יש

["לסמוך על תחושתו, על הגיונו ועל שיקול דעתו של בית משפט של דיון" \(ע"פ 9147/01 בשן נ' מדינת ישראל, פ"ד נח\(5\) 297, 316 \(2004\)\).](#)

פסק דינו של בית המשפט המחוזי מפורט ומנומק כדבעי. בית המשפט עיגן היטב את קביעותיו העובדתיות בראיות שהוגשו לו ובעדויות הצדדים, כמו גם בהתרשמותו מן העדים שבאו בפניו. אין מדובר בקביעות בעלמא שאין להן ביסוס ואחיזה בחומר הראיות ועל כן לא מצאתי כי יש מקום להתערבותנו בממצאים אלה.

לפיכך אפנה לבחינת הערעור לגופו. מטיעוני הצדדים עולה כי שוררת ביניהם הסכמה באשר להיות הדברים שנאמרו על ידי המשיב לשון הרע, ולפיכך השאלה שתעמוד במוקד ההכרעה הינה האם עומדת למשיב הגנת אמת הפרסום.

עיקרים

9. [חוק איסור לשון הרע](#), על המטרות והערכים עליהם הוא מבקש להגן אל מול הערכים והאינטרסים שאת היקף פרישתם הוא עשוי להצר, זכה לדיון מקיף בפסיקה ובכתיבה המשפטית. לענייננו, די לנו אם נעמוד בקצרה על עיקרים שידריכונו בבחינת טענות הצדדים.

החוק מבקש ליצור מערכת עדינה של איזונים בין ערכים וזכויות שההכרה בהם ניצבת בלב לבו של המשטר הדמוקרטי: הזכות לשם טוב ולפרטיות ולמולה חופש הביטוי. זו גם זו חוסות תחת קורת הגג של כבוד האדם וערך חוקתי זה מקרין עליהן ומבסס את עוצמתן בשיטתנו [\(ע"א 9462/04 מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ, תק-על 2005\(4\) 3500; רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה\(5\) 510, 518 \(2001\); ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ, פ"ד נח\(3\) 558, 565 \(2004\). להלן: עניין רשת שוקן\).](#)

על חשיבותה של חירות הביטוי נשפכה דיו רבה. חירות הביטוי נמנתה על זכויות היסוד "שאינן כתובות על ספר", אלא נובעות במישרין מאופיה של מדינה כמדינה דמוקרטית השוחרת חופש" [\(בג"ץ 243/62 אולפני הסרטה בישראל בע"מ נ' גרי, פ"ד טז\(4\) 2407, 2415 \(1962\)\).](#) "זכות עילאית" [\(בג"ץ 75/53 קול העם נ' שר הפנים, פ"ד ז\(2\)](#)

871, 878 (1953), "ציפור נפשה של הדמוקרטיה" (ע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' בן משה, [פ"ד כב](#) (2) 427, 435 (1968)), "תנאי מוקדם לקיומה של הדמוקרטיה ולפעולתה התקינה" ([בג"ץ 372/84 קלופפר-נווה נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד לח](#) (3) 233, 238 (1984)), "קו הגנה ראשון לחירויות" (יצחק זמיר "חירות הביטוי כנגד לשון הרע ואלימות מילולית" 90 זוטמן (תשמ"ד) 149), הם אך חלק מהכתרים והתארים שנקשרו בשמה. כאמור, כיום, משנחקק [חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו](#), נגזרת עוצמתה של חירות זו מראייתה כמתייחסת על הזכות החוקתית לכבוד. הרציונלים לחירות זו, שורשיה, רבים ומגוונים וביניהם: "הצורך והרצון לגילוי האמת; על הצורך והרצון להכיר באוטונומיה של הפרט, ליתן לכל פרט אפשרות למצות את יכולתו וכישוריו ועל דרך זו להביא להגשמתו העצמית; על הצורך והרצון לשמור על ההליך הדמוקרטי ולהביא לשינויים בדרך ראויה; ועוד" (דברי השופט חשין, [דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב](#) (3) 1, 76 (1998)). להלן: עניין קראוס). על אלה יש להוסיף כי חירות הביטוי משמעה האפשרות לקיים שיח פתוח וחופשי, החיוני לקיומם של פלורליזם ומגוון תרבותי. חירות הביטוי משמשת כלי בידם של הפרט והחברה להתמודדות עם דעות ותפישות עולם שונות על דרך של החלפת דעות. היא תורמת להיותה של החברה סובלנית יותר ובכך גם בעלת חוסן חברתי-פנימי ותרבותי רב יותר. בלא חופש ביטוי לא ניתן לקיים הלכה למעשה את זכות הציבור לדעת, ובלא הכרה בזכות הציבור לדעת, בזכותו לקבל מידע מלא ככל הניתן אודות רשויות השלטון ופעולותיו, לא ניתן לסבור כי הציבור אכן יכול לגבש לו דעות על בסיס שיח ציבורי פתוח ומפרה ולא ניתן לסבור כי הציבור יכול להפעיל פיקוח וביקורת אפקטיביים על רשויות השלטון. ובלא כל אלה, לא ייכון משטר דמוקרטי של ממש (וראו גם: [בג"ץ 6218/93 ד"ר כהן, עו"ד נ' לשכת עורכי הדין, פ"ד מט](#) (2) 529, 549 (1995)).

10. היקפה של חירות הביטוי רחב עד למאוד וחופתה נפרשת על כל ביטוי ([בג"ץ 806/88 UNIVERSAL CITY STUDIO INC](#), [נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד מג](#) (2) 22, 34 (1989) וההפניות שם; [ע"א 6871/99 רינת נ' רום, פ"ד נו](#) (4) 72, 88 (2002)). להלן: עניין רינת). יחד עם זאת, כחירויות וזכויות אחרות אין חופש הביטוי חופש מוחלט ויש שהוא מוגבל ונסוג מפני חירויות ואינטרסים אחרים שהמשטר הדמוקרטי מכיר בחיוניות הגשמתם. כך, כדי לקדם את ההגנה על שמו הטוב של אדם נכונים אנו להגביל את ההגנה על חופש הביטוי.

חוק איסור לשון הרע מבקש כאמור להציג מגבלה שכזו על ידי יצירת מערכת איזונים עדינה בין חירות הביטוי לזכות לשם טוב. זאת מתוך תפישה אינדיבידואליסטית-הומנית המקדשת את כבוד האדם ורואה בזכותו של אדם להערכה עצמית, בזכותו לשאת את שמו בין חבריות מתוך הכרת ערך עצמי, חלק בלתי נפרד של הקיום האנושי (וראו גם: בג"ץ 6126/94 סנש נ' רשות השידור, פ"ד נג' (3) 817, 832 (1999); עניין רינת, בעמ' 89 - 90). אכן, הזכות לשם טוב הינה חלק בלתי ניתן להפרדה מהערך החוקתי של כבוד האדם. ראויים כאן דבריו של השופט (כתארו אז) ברק: "כבוד האדם" ושמו הטוב חשובים לו לעיתים לאדם כחיים עצמם, הם יקרים לו לרוב יותר מכל נכס אחר" (ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג' (3) 840, 856 (1989)). להלן: עניין אבנרי). תפישה זו שורשיה עמוקים ונושנים ודי לי אם אזכיר כי כבר במקורותינו נאמר כי "טוב שם משמן טוב" (קהלת ז, א). נדבך נוסף של זכות זו הינו בחשיבותו המעשית של השם הטוב בחברת בני אדם. שמו הטוב של אדם תורם לערכו בעיני הזולת, הוא נרכש על בסיס התנהגותו, הילוכו בין אנשים, כישוריו והקפדתו על התנהלותו. שמו הטוב של אדם הוא מנכסיו היקרים, מאותם נכסים שלא ניתן לשומם באופן אמיתי וככזה ראו בו חלק מקניינו של אדם (עניין רינת, עמ' 89 - 90; עניין רשת שוקן, עמ' 573).

גם ההגנה על הזכות לשם הטוב יש לה גבולות. גם היא יחסית (עניין אבנרי, עמ' 861). התפישה הנוהגת במשפטנו הינה כי גם ביטוי שיש בו לשון הרע נכלל בגדריו של חופש הביטוי ועם זאת, אין משמעו של דבר כי שמו הטוב של אדם הפקר. "חופש הביטוי אינו חופש הביזוי, והזכות להשמיע אינה הזכות להשפיל" (דברי חברי, השופט ריבלין בעניין מורדוב, פסקה 9). ואכן, חוק איסור לשון הרע מכיר בקיומם של מקרים בהם על אף הפגיעה בשמו הטוב של אדם יהיה מקום ליתן הגנה לפרסום הפוגע. במקרים אלה ההנחה היא כי הפרסום הפוגע מגשים ערך או אינטרס אחר בעל חשיבות, באופן שהפגיעה בשם הטוב נתפשת "כמחיר נסבל" למען הגשמתו של אותו ערך או אינטרס. המצבים בהם תינתן הגנה לפרסום הפוגע קבועים בפרק ג' לחוק שעניינו "פרסומים מותרים; הגנות והקלות". כל אחת מההגנות מהווה נקודת איזון בין הזכות לשם טוב לחופש הביטוי, הגם שההגנות עצמן ונקודות האיזון שהן מבטאות, אינן זהות (וראו בהקשר זה: עניין רשת שוקן, עמ' 567 - 568). ענייננו אנו בהגנת האמת בפרסום.

הגנת אמת הפרסום

11. בית המשפט המחוזי סבר כי המשיב הוכיח שהפרסומים היו אמת וכי היה בהם עניין לציבור, ומשכך קבע כי עומדת לו הגנת אמת הפרסום.

הגנת אמת הפרסום קבועה בסעיף 14 לחוק, וזה לשונה:

14. הגנת אמת הפרסום
במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה
טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום עניין
ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה
אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

שני יסודות מצטברים נדרשים אם כן להוכחתה של ההגנה: אמיתות תוכן הפרסום וקיומו של עניין ציבורי בפרסום. ההכרעה בדבר קיומם של שני אלה נעשית על פי מבחן אובייקטיבי (אורי [שנהר דיני לשון הרע](#) (תשנ"ז) 216. להלן: שנהר). שני היסודות המכוננים את ההגנה יוצרים ביניהם תמהיל שמבקש לאזן כאמור בין חופש הביטוי לזכות לשם טוב. איזון זה עיקרו בנכונות לפרוש את ההגנה הרחבה הנתונה לחופש הביטוי על פרסומים שתכנם אמת ושקיים אינטרס ציבורי בפרסומם. זאת, מתוך הנחה כי קיימת תועלת חברתית בקיומו של דיון ציבורי בנושא בו עוסק הפרסום, על בסיס עובדות נכונות (עניין קראוס, עמ' 39). "הדרישה לאמיתות הפרסום ולקיומו של עניין ציבורי בו מבטיחה כי בפרסום טמון המשקל הסגולי הנחוץ כדי להצדיק את הפגיעה בשם הטוב" (דברי השופט אור, שם, בעמ' 33). האמת לבדה לא די בה אם כן כדי להצדיק הפגיעה בשם הטוב וזו תזכה להגנה רק אם תצמח לציבור תועלת ממנה. לעניין זה לא נדרש כי התועלת שיפיק הציבור מהפרסום תהא תועלת ניכרת או משמעותית ביותר, אך ברי גם כי לא די באפשרות קלושה לכך שמי מהציבור יפיק תועלת מן המידע. מרכז הכובד של חשיבות הדיון הציבורי, ליבון נושאים והחלפת דעות חשוב לא פחות מן הדרישה לאמיתות הדברים. מדובר בשתי חוליות שלובות בקשר בל יינתק: לא תינתן הגנת הסעיף לפרסום עובדתי שגוי, שכן גם אם נוגע הוא לסוגיה בעלת חשיבות ציבורית, אין עניין בקיום דיון על בסיס עובדות שגויות, ומנגד, לא תינתן הגנה לפרסום שהוא אמת לאמיתה אם אין עניין בקיום שיג ושיח ציבורי לגביו, שאז אין הצדקה "לספוג" את הפגיעה בשמו הטוב של אדם.

נעמוד בקצרה על טיבם של יסודות אלה.

12. יסוד אמיתות הפרסום עיקרו בבחינה האם תואם תוכנו של הפרסום את האמת, את המציאות "האובייקטיבית" (ע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד מט(2) 843, 857 (1995)). דרישה זו באה להבטיח כי במסגרת ההגנה על שמו הטוב של אדם, לא תינתן הגנה לפרסום שאין בו אמת.

משמעותו של הפרסום תיקבע על פי המובן שייחס לתכנו קורא או מאזין סביר, על פי ה"מובן הטבעי והרגיל של המילים" (ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 300 (1977)). יחד עם זאת, אין נדרשת זהות מוחלטת בין מצב הדברים בפועל לבין תוכן הפרסום, אלא נדרש כי המשמעות הכללית העולה מן הפרסום והתוכן העולה ממנו יתאמו (שנהר, בע' 221). גם כאשר נוכח בית המשפט כי קיים פער בין המציאות לבין התיאור בפרסום, עדיין יכול הוא לקבוע כי עומדת לנתבע הגנת הסעיף, אם מצא כי מדובר ב"פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש", היינו פרט לוואי שמשקלו קל במידה כזו שאין פרסומו גורם פגיעה ממשית.

13. אשר ליסוד העניין הציבורי בפרסום. יסוד זה מחייב את בית המשפט לבחון האם מתקיים אינטרס ציבורי בפרסום. זה יתקיים אם ניתן לומר כי הבאת המידע בפני הציבור תתרום ליכולתו של הציבור לגבש דעתו בעניינים ציבוריים או להביא לשיפור באורחות חייו (שנהר, עמ' 225; ע"א 439/88 מדינת ישראל נ' ונטורה, פ"ד מח(3) 808, 826 (1994); זאב סגל "הזכות לפרטיות למול הזכות לדעת" עיוני משפט ט (תשמ"ג) 175, 196). בחינה זאת נעשית על דרך של איזון בין האינטרס של הפרט הנפגע שלא יפורסמו עליו פרטים נכונים אך פוגעים, לבין חופש הביטוי והאינטרס של הציבור בידיעת הפרטים. ברי כי ככל שהפרסום נוגע לעניינים הקשורים במישרין לציבור הרחב, קטן באיזון הכולל משקל האינטרס של הנפגע וגובר משקלה של זכות הציבור לדעת (ראו: שנהר, עמ' 227, 233).

14. הנטל להוכיח את אמיתות הפרסום מוטל על המפרסם הטוען לתחולת ההגנה, הנדרש להוכיח – על פי הכלל הנוהג במשפט האזרחי – כי מאזן ההסתברויות נוטה לטובתו (דברי השופטת דורנר, עניין קראוס, עמ' 107). נטל זה אינו פשוט ולא בנקל יעלה בידו של מפרסם להרימו.

על המבקש ליהנות מתחולת ההגנה "להביא כמות הוכחה, שמידתה תעמוד ביחס מתאים לרצינות תוכן הדיבה" (ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מזרחי, פ"ד מא (2), 169, 186 (1987)). מקום בו בפרסום הפוגע יוחס לנפגע ביצוע עבירות פליליות, מקובל לדרוש מהטוען לתחולת הגנת אמת הפרסום להביא ראיות בעלות משקל משמעותי התואם את חומרת ההאשמות (ע"א 2657/04 וילדר נ' ד"ר ניסנקורן (טרם פורסם, 19.7.06); עמדת השופט אור, עניין קראוס, בעמ' 42 – 43. כן ראו: ע"א 292/64 כהן נ' אשד, פ"ד יט (1), 414, 416 (1965); ע"א 69/75 פלונית נ' אלמוני, פ"ד לא (1), 203 (1976); ע"א 84/80 קאסם נ' ד"ר קאסם, פ"ד לו (3), 60, 91 – 92 (1983); עמדת השופט בך, ע"א 6465/93 475/81 זיקרי נ' כלל חברה לביטוח, פ"ד מ (1), 589, 598 – 599 (1986); ע"א 260/82 סלומון נ' אמונה, פ"ד לח (4), 253, 256 כהן נ' לנגרמן, תק-על 95 (2), 1323; ע"א 260/82 סלומון נ' אמונה, פ"ד לח (4), 253, 256 – 257 (1984)).

ודוק: הדרישה למתאם בין משקלן של הראיות שיובאו לחומרת ההאשמות שיוחסו לנפגע אינה משמיעה דרישה לעמידה במידת הוכחה שונה מזו הנוהגת במשפט האזרחי (ראו גם עמדת חברי, השופט ריבלין, בעניין מורדוב, פסקה 13 וההפניות שם). הכלל הוא אותו כלל ואולם יש לדרוש כי ככל שהאשמה שיוחסה לאדם בפרסום חמורה וכבדה היא, כן תידרשנה ראיות כבדות משקל, "איכותיות" יותר, על מנת לעמוד בנטל ההוכחה של מאזן ההסתברויות.

מכאן, אין ממש בטענת המערער כי רף ההוכחה בו על נתבע במשפטי לשון הרע לעמוד, אם ייחס לתובע התנהגות המהווה עבירה פלילית, עולה על הרף המקובל במשפט האזרחי.

ומן הכלל אל הפרט

15. בחינתם של פרסומים לגביהם נטען כי הם מהווים לשון הרע מצריכה פעמים רבות "לפרק את הפרסום למרכיביו. לגבי כל משפט, מילה או פסקה בודק בית המשפט האם קמה תחולה ליסודות העילה שעניינה לשון הרע, ובפרט, האם קיים "פרסום לשון הרע" והאם מתקיימת אחת מן ההגנות הקבועות בחוק" (עניין מורדוב, פסקה 7). בבחינה זו, בין אם מכוונת היא לקבוע האם מתקיימת לשון הרע, בין אם מכוונת היא לקבוע האם קמה

למפרסם הגנה מן ההגנות המנויות בחוק, יש לבחון הביטוי השנוי במחלוקת הן לגופו, בפני עצמו, והן כחלק מהקונטקסט הכללי, על רקע יתר הדברים שנאמרו מפי המפרסם, שכן בחינת התמונה במלואה כפי שנתגלתה בפני הצופה או המאזין חיונית והכרחית (שס).

16. בית המשפט המחוזי קבע כאמור כי יסוד אמיתות הפרסום הוכח. איני סבורה כי יש להתערב בקביעתו זו. מהראיות שהובאו בפני בית המשפט המחוזי עולה כי קיימות אי התאמות בין תכנם של שני פרוטוקולים שנערכו על ידי המערער לבין ההחלטות שהתקבלו בדיונים אליהם התייחסו פרוטוקולים אלה. אין מדובר באי התאמות בנקודות שוליות או זניחות אלא בסוגיות שעמדו במוקדם של הדיונים. לא ניתן לקבל את טענתו של המערער כי מדובר לכל היותר ברישום רשלני. כיצד זה ניתן לומר כי פרוטוקול דיון הכולל החלטות שנתקבלו לכאורה, כאשר הלכה למעשה החלטות אלה כלל לא התקבלו, אינו אלא רישום רשלני? איני סבורה גם כי יש משמעות לעובדה שהרישום לא הניב תועלת אישית למערער אלא נועד לקדם את ענייני התאגיד. שאלת מניעיו או מטרותיו של המערער בעשיית הרישום הבלתי מדויק כלל אינה רלוונטית לעניין זה.

17. המערער סבור עוד כי בית המשפט שגה בקבעו כי הקורא הסביר היה מפרש אי התאמה בין מה שהוחלט בישיבה לבין מה שנרשם בפרוטוקול כזיוף. בבואנו לבחון את יסוד אמיתות הפרסום נזכור כי אין נדרשת זהות מוחלטת בין תוכן הפרסום לבין מצב הדברים העובדתי וכי די בהתאמה ביניהם באופן שמשמעותם הכללית של הדברים, כפי שהיה מאזין סביר או קורא סביר מפרשם, תתאם את תוכן הפרסום.

כאמור, אי ההתאמה בין הפרוטוקולים לבין תוכנם של הדיונים אליהם התייחסו פרוטוקולים אלה הוכחה בראיות ובעדים. בכל הפרסומים בהם הוצאה דיבתו של המערער על ידי המשיב, עשה אמנם זה האחרון שימוש בטרמינולוגיה הלקוחה מעולם המושגים הפלילי, בכנותו את אי ההתאמה האמורה כ"זיוף" ו"עבירה". יחד עם זאת, כאמור, בבואנו לבחון את הפרסום הפוגע לא נבחן את המילה הבודדת, הפוגעת, בפני עצמה, אלא את הפרסום כולו כפי שהובא בפני הציבור. כך יש לעשות בהתייחס לכל פרסום ופרסום, שהרי הפרסומים נעשו במועדים שונים, באמצעי תקשורת שונים ויש לבחון מהי התמונה המלאה שנגלתה בפני הציבור בכל אחד מאותם המקרים בהם הוצאה דיבתו של המערער.

עיון באמירות שנשמעו מפיו של המשיב ואשר מהוות הבסיס העיקרי לכתב התביעה שהוגש על ידי המערער מגלה כי על אף שהמשיב השתמש במונח "זיוף" לתיאור מעשיו של המערער, הרי שבכל מקרה ומקרה הוא לא טען לביצוע עבירות פליליות על ידי המערער אלא לפעולה בלתי תקינה שלו כעובד ציבור ולהיותו בעל מידות שאינן הולמות איש ציבור. כך, בפרסום מיום 11.12.98 טען המשיב כי המערער משקר במצח נחושה וייחס לו "חוסר יושר אישי וציבורי". אף שכינה את חוסר ההתאמה שבפרוטוקולים "זיוף פרוטוקול", ציין המשיב כי מדובר לטעמו בשחיתות ציבורית והבהיר טענתו באמרו כי הפרוטוקולים כוללים החלטות שלא התקבלו. עוד הבהיר כי "דבריו ומעשיו של קורן אינם בגדר עבירה פלילית, אך מבחינה מוסרית וניהולית זו שחיתות מוחלטת". גם בפרסום מיום 24.12.98 אמר המשיב כי הוא טוען בין היתר ל"זיוף פרוטוקולים" אך הבהיר כי מדובר בעניינים שהיה מגדירם "כחוסר יושר אישי או ציבורי" וכ"דברים שמבחינה ציבורית הם בהחלט לא במקום". בפרסום מיום 27.7.99 חזר המשיב על טענותיו כי המערער אינו אדם אמין וישר ושב וטען כי המערער זייף פרוטוקולים, אך הבהיר כי הוא "מדבר רק על יושרו האישי והציבורי".

הנה כי כן, בפרסומים השונים השמיע המשיב השגות שהיו לו על תפקודו של המערער בתפקידו הציבורי ועל מידת התאמתו לכהונה בתפקיד ציבורי. הדברים הושמעו אמנם בלשון קשה, לעיתים משתלחת, ואולם לא ניתן ללמוד מהם כי המשיב מייחס למערער ביצוע עבירות פליליות בתפקידו. מהדברים עולה בבירור טיב טענותיו של המשיב כלפי המערער והמשיב אף הבהיר מהו הבסיס לטעמו לטענות אלה. יש מהם מהדברים שעניינם עובדתי גרידא, דוגמת שאלת קיומה של אי ההתאמה בין הפרוטוקולים לבין ההחלטות שנתקבלו בדיונים, ויש מהם שעניינם "הסקת מסקנות" אודות אישיותו של המערער מהמעשים המיוחסים לו. אני סבורה כי למאזין או לצופה הסבירים שהיו נחשפים לדברי המשיב נהיר היה כי הטענות אודות יושרו האישי של המערער אינן בגדר עובדה אובייקטיבית אלא מדובר במשמעות הנגזרת מן העובדות, בדעתו של המשיב עליו בהתבסס על העובדות להן טען בהתייחס לפרוטוקולים ואשר נמצא כי הן עובדות אמת (על האבחנה בין עובדה לדעה ראו: [ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג, פ"ד מו\(5\) 555, 567 \(1992\)](#)). לא נדרש אפוא כי המשיב יוכיח גם את אמיתות הכינויים בהם כינה את המערער. אין הוא נדרש להוכיח כי המערער אינו ישר ואינו אמין אלא מדובר בדעתו עליו בהתבסס

על העובדות להן טען ואשר לגביהן נקבע כי הן נכונות. משכך, איני רואה להתערב בקביעת בית המשפט קמא כי אמיתות הפרסום הוכחה.

18. אשר ליסוד העניין הציבורי, אני סבורה כי ניתן לקבוע ללא היסוס של ממש כי זה מתקיים במקרה דנן.

קיימת תועלת ציבורית מובהקת בפרסומו של מידע אודות פעילותו הציבורית של מי שנושא בעמדה שיש בה כדי להשפיע על הציבור הרחב. זאת, בין היתר, מתוך ראיית הציבור כזכאי למידע מלא שיאפשר לו לגבש דעה על אנשים המשפיעים על חייו (שנהר, שמם הטוב של אישי ציבור, באופן שבכירור תביעות לשון הרע של אישי ציבור יינתן לחופש הביטוי משקל מוגבר במסגרת השיקולים שיש להביא בחשבון בפרשנות ההגנות שבחוק איסור לשון הרע (עניין מורדוב, פסקה 10; [ע"א 323/98 שרון נ' בנוימן, פ"ד נו\(3\) 245, 267 - 268; עניין רינת, עמ' 88 - 89](#)).

נטייה זו הצדקות שונות ומגוונות לה: היותה של הביקורת על דמויות ציבוריות חיונית לשם קיומו של ממשל דמוקרטי תקין, אם בהיבט של מימושה של זכות הציבור לדעת, אם מפני שהשיח הציבורי בנוגע להן מאפשר גיבוש עמדות ותפישות עולם ([ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו\(2\) 607, 621 \(2002\)](#)). להלן: עניין אפל; [בג"ץ 6218/93 ה"ל, עמ' 549; עניין אבנרי, עמ' 863](#); איש הציבור נתפש כנגיש לכלי התקשורת ויכול להגיב על הטענות נגדו; ובנוסף, יהיה מי שיטען כי עצם הכניסה לחיים הציבוריים כרוכה במעין ויתור משתמע, או בהסכמה, של איש הציבור להיחשף לעין הציבור ולביקורתו (עניין אפל, עמ' 621; [ע"א 334/89 ה"ל, בעמ' 571; עניין אבנרי, בעמ' 864](#)). יחד עם זאת, אין משמעם של דברים כי שמו הטוב של איש הציבור חשוף לכל דבר בלע והשמצה ([ע"א 30/72 פרידמן נ' סגל, פ"ד כז\(2\) 225, 243 - 244 \(1973\)](#)). פרסום פרטים בדבר ביצוע עבירות פליליות או חשד לביצוען עשוי לפגוע קשות במי שלו מיוחס ביצוע העבירות ולא כל הפרת חוק מצדיקה פגיעה שכזו, במיוחד מקום שבו אין הדברים מובילים לניהול הליך או להרשעה (שנהר, עמ' 244). ביתר שאת נכונים הדברים כאשר בפרסום הנוגע לדמות ציבורית מדובר, שכן שמו הטוב של איש הציבור הוא הנכס העיקרי שלו. עיסוקו ופרנסתו תלויים במידה רבה בתדמיתו הציבורית ופגיעה באלה יכולה להביא אל

קיצה את דרכו המקצועית והציבורית. בנוסף הובעה הדעה כי הקלת הראש בנזק הנגרם לאיש ציבור כתוצאה מלשון הרע סופה שתניא אנשים ראויים מכניסה אל החיים הציבוריים (עניין אפל, בעמ' 621 - 622).

ודוק: לא כל פרסום הנוגע לדמות ציבורית הוא כזה שיש בו עניין ציבורי, אך מקום שהפרסום עניינו פעילותה הציבורית של אותה דמות, אני סבורה כי הכף תיטה על פי רוב להכרה בעניין הציבורי שבפרסום. במאמר מוסגר אציין כי בפסיקתנו ובכתיבה המשפטית הובעו דעות שונות בשאלה מי יחשב לעניין זה "דמות ציבורית" (עניין אפל, בעמ' 620 - 621; עניין רשת שוקן, עמ' 573 - 574). כשלעצמי, אני רואה להוסיף דברים בנושא מאחר שברי כי במקרה שבפנינו, מעצם התפקיד בו נשא המערער, הוא היה "דמות ציבורית".

מכל מקום, פועל יוצא של הקביעה בדבר קיומו של עניין ציבורי בפרסום פרטים הנוגעים לפעילותו הציבורית של אדם הינו כי באופן עקרוני ניתן לומר שקיים עניין ציבורי בדיווח על עבירות או על חשד לביצוע עבירות על ידי דמויות ציבוריות (ראו גם: שנהר, עמ' 237). ממילא ניתן לומר גם כי קיים עניין ציבורי שכזה גם בהתייחס לדיווח אודות מינהל בלתי תקין או חשדות לליקויים בהתנהלות הרשות הציבורית או מי מעובדיה.

19. אם נמקד המבט אל ענייננו אנו, אני סבורה כי קיים גם קיים עניין ציבורי בפרסומם של חשדות או טענות - שנמצא כי יש להן בסיס - בדבר ליקויים באופן תפקודם של עובדי ציבור ובעלי תפקידים ברשות ציבורית או מקומית, וכאלה הן הטענות שהועלו נגד המערער. לא ניתן לדעתי לחלוק על כך שראוי כי הציבור יהא מודע לכך שבגוף ציבורי מעין זה בראשו עמד המערער, נערכו פרוטוקולים באופן בלתי תקין, כך שנכללו בהם החלטות שכלל לא נתקבלו ושקיים פער, שקשה לקבל כי הוא מקרי, בינם לבין שהוחלט בדיונים בפועל. אבהיר, כי לטעמי, פרסום שכזה, גם לו היה המשיב בוחר לבטא הדברים בלשון מעודנת יותר, היה מסב נזק לשמו הטוב של המערער, ובשים לב לכך שקיימת תועלת ציבורית ניכרת בפרסום המידע, ניתן לקבוע כי יש להעדיפה על זכותו של המערער לשם טוב.

סיכומה של נקודה זו, אני סבורה כי אין להתערב בקביעת בית המשפט המחוזי כי עומדת למשיב הגנת האמת בפרסום.

20. טענות נוספות שהעלה המערער נגד המשיב הינן כי המשיב ניהל הגנתו בחוסר תום לב וכי הפרסומים נגדו באו על רקע עכירות יחסיהם. זאת, בעטיין של החלטות שקיבל המערער נגד המועצה המקומית גבעת עדה, בראשה עמד המשיב. בטענות אלה לא מצאתי ממש. ראשית, הטענה בדבר היחסים העכורים שעמדו ברקע הפרסומים נטענה בעלמא. מעבר לכך, מניעיו של המפרסם, מטרותיו ואף תום ליבו אין להם נגיעה ממשית לשאלה האם קמה למפרסם הגנת האמת בפרסום. זו נשענת על שני יסודות יחידים – אמיתות הפרסום וקיומו של עניין ציבורי – ואין היא מושפעת משיקולים אחרים מעין אלה להם טען המערער. על כן אין לאלה משקל ממשי כאשר שוקלים אנו הגבלתו של חופש הביטוי (ראו גם: שנהר, בעמ' 216).

21. עיינתי גם בטענות האחרות שהעלה המערער אודות סוגיות שלא נדונו בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, אולם לא מצאתי כי סוגיות נוספות על אלה שנדונו בפסק דינו של בית המשפט קמא מצדיקות דיון בפנינו.

22. סוף דבר, אציע לחברי לדחות הערעור ולחייב את המערער בשכר טרחת עורך דינו של המשיב בסך 15,000 ₪ ובהוצאות משפט.

ש ו פ ט ת

הנשיא (בדימ') א' ברק:

אני מסכים.

הנשיא (בדימ')

המשנה לנשיאה:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

הוחלט כאמור בספק דינה של השופטת ארבל.

ניתן היום, כ"א בכסלו תשס"ז (12.12.06).

אהרון ברק 54678313-10281/03

ט פ ו ט

המשנה לנשיאה

הנשיא (בדימ')

ת

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 03102810_B10.doc
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il, עכ.

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)